

Restaurálják a Bécsi Kaput.

— A Pesti Hírlap tudósítójától. —

Talán még a régi szultánok városa, az ezer-mecsetű Ó-Stambul sem dicsekedhetik annyi régi, történelmi nevezetességű emlékekkel és műemlékekkel, mint az öreg, hangulatos budai vár, amelynek újszólván minden kővén a legenda sétál. Buda egyesíti magában Gül Baba rózsáinak illatától kezdve a szabadságharci ágyuszó itt bujdosó minden emlékét, hisz még *Martinovichék* és a megható szerelmű *Lackovics* kapitány is Budán éltek, dolgoztak, harcoltak, mindig csak azért, hogy olyan hatalmi tényezővé válják újra, aminő volt Zsigmond, Mátyás, vagy épen alamizsnás Szent János idejében, akinek csodamódon épségben maradt lábafejéhez messzi-messzi környékről vándorolt az imát és csodát tisztelő nép a koronázó-templom kis kápolnájába, híres vásárok batyunapjaiban.

A *Műemlékek Országos Bizottsága* évek óta folytatja ma már sok szép eredményt feltárni tudó munkáját: megőrizni és az utókor számára sértetlenül visszahagyni, vagy restaurálni a régi Pest kincseit. A hatalmas program egyik igen értékes pontja most kerül megvalósulásra. A *Közmunkák Tanácsa Rakovszky István* nyug. miniszter gondolata útján felhívta a figyelmét a *Műemlékek Országos Bizottságának* a régi *Bécsi Kapura*, amely a Vár egyik évszázados nevezetessége volt. *Horthy Miklós* kormányzásának tízéves jubileuma emlékére ugyanis teljesen kiépítik az új elnevezésű „*Horthy-bástyát*“, amely a Vársétány egyik legszebb részlete lesz. Ebbe az építkezési vonalba esik a régi Bécsi Kapu, amely az Ostrom-utca szájánál foglal, illetve foglalt helyet. A Bécsi Kapu voltaképp ma már nem létezik. Lebontották 36 évvel ezelőtt, 1894-ben. Sajnos, az akkor dolgozó csakányok Buda egyik valóban ősi emlékét porlasztották széjjel, ma már szürke csomkok és ormótlan falak jelzik csak a régi kapu ágyát. Még szerencse, hogy a szomszédos lőréses várfal megmaradt, amelyet a szabadságharci ágyuk golyói sebeztek össze s amelyből ugyancsak ontották a Bécsi Kaput védő kartácsok a magyar lövedékeket. A *Műemlékek Országos Bizottsága* elhatározta tehát, hogy a híres Bécsi Kaput restauráltatja. Csak az volt a kérdés, kivel? Szerencsére ez már nem okozott problémát, hisz a régi Budapest legalaposabb ismerője, talán nem túlzás azt mondani: szerelmese, dr. *Lechner Jenő* műépítész, műegyetemi tanár, már régen álmódzott arról, hogy ezt az ódon emlékű helyet díszítse újra az a kapu, amely talán az élő Budapest *legrégibb kapuja* volt. Így is történt. A restaurálási megbízást dr. *Lechner Jenő* kapta, aki azonnal hozzálátott a tervek elkészítéséhez. Megállapította, hogy a Szépművészeti Múzeumban három eredeti metszet van, amelyek közül kettő a kaput a 48-as időkben ábrázolja. Ezek tanulmányozása közben rájött arra is, hogy a Bécsi Kapu helyén egy barokk-kapu állott, amely III. Károly uralkodása idején készülhetett. Tehát: évszázadok siklottak el alatta... III. Károly egyébként sok érdekes és stílusos épületet emeltetett uralkodása idején, így például a régi városbázát is ő építtette. Az említett metszetek azonban bizonytalan képet adtak. A Bizottság tehát úgy határozott, hogy restauráltatja a Bécsi Kaput úgy, ahogy az a katonai építkezések megvalósításával, az 1849-es leveretés után is állott s ahogy még a mai generáció emlékében él. A kapu ugyanis — mint említettük — 1894-ig állt s akkor, igen meggondolatlanul s igen könnyelműen, lebontották.

Ez év őszén azonban újra elővarázsolódtk a múltból. Dr. *Lechner Jenő* terveit már elfogadták. Szabadságharc-korabeli arculatjával fog restaurálódni, csupán megnagyobbítva, hogy a világvárosi forgalom akadálytalanul lebonyolódhassék boltíve alatt. Emellett megoldást nyer benne a gyalogforgalom kérdése is, nevezetesen a kapu két oldalán két gyalogjáró lesz. Az egyik bevezet a Várba, a másikon pedig fel lehet majd jutni az új kiképzésű *Horthy-bástyára*. A jobboldali, fedett, lépcsős, pittoreszk-szerű gyalogjáró igen kedves, romantikus kis része lesz az „új“ Bécsi Kapunak.

— A legendák szerint — mondja dr. *Lechner Jenő* — a régi Bécsi Kapu falán *Toldy Miklós* harci eszközeit őrizték. Igen kedves lenne, ha ezek a csakugyan legendás harci eszközök, ha domborműszerűen is, de helyet foglalnának újra a restaurált falakon. A kaput természetesen a főváros címere fogja díszíteni s a tetőzetten szépen kiképzett terrasz foglal helyet. Nyitott lesz tehát az út úgy az új *Horthy*, mint a *primásbástyára*.

Pár hónap tehát s a Bécsi Kapu előlép a múltból. Budapest újból gazdagabb lesz egy életrekelt, híres, legendás emlékekkel.

P. H. 1930 V. 6